

„KAIP SUPRANTI SAKINI „KULTŪRA SKLEIDŽIASI PER KŪRYBĄ IR TARNAVIMĄ BENDRUOMENEI“?“

Samanta Smirinenko, 12 klasė

Mokytoja Diana Gilytė, Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazija

Kultūra – tai visa, ką sukūrė visuomenė protiniu ir fiziniu darbu. Kiekvienai tautai svarbu puoselėti savą kultūrą. Būtent tai padeda išsiskirti iš kitų tautų bei išlikti tarp kitataučių. Taip pat labai svarbu prisidėti prie bendruomenės darbų kuriant. Bendruomenę vienija tokie patys siekiai bei poreikiai, todėl tampa lengviau pasiekti užsibrėžtų tikslų. Kultūra skleidžiasi tada, kai žmonės kuria ir tarnauja savo bendruomenei.

Kultūros puoselėjimas yra reikšmingas kiekvienai tautai. Ypač buvo svarbu rūpintis kultūriniu gyvenimu carinės Rusijos priespaudos metais. Kūryba buvo kone vienintelė veiksminga priemonė, padėjusi išsaugoti lietuviybę. Tokį taikų kovos būdą prieš priespaudą – kūrybą – pasirinko ir romantizmo epochos politinis aktyvistas, dramaturgas, publicistas, poetas Adomas Mickevičius. Lietuvoje romantizmas prasideda kartu su kylančiu pasipriešinimu Rusijos priespaudai. Išsilavinusių žmonių bendruomenė išsivaduoti iš priespaudos matė vienintelį būdą – per mokslą ir kultūrą, todėl ir Mickevičius pasirinko šį kelią. Romantikai maištavo prieš pavergimą. Jiems buvo svarbu gairinti tautos dvasią, skurstančią nelaisvėje. Studijuodamas Vilniaus universitete, Mickevičius priklausė Filomatų, kurie rūpinosi kultūriniu gyvenimu, draugijai. Tai buvo tylus protestas prieš carinę Rusiją. Filomatų draugijos himnu tapo Mickevičiaus eilėraštis „Odė jaunystei“. Kūrinyje išreiškiami jaunimo siekiai sukurti šviesų rytojų, vaizduojamas ryškus romantiko nepasitenkinimas realybe. Eilėraštis kupinas vilties, kad netrukus ateis geresni laikai. Jame sakoma, kad jaunuoliai įveiks visas negandas: „Nors kelias ir uolėtas, ir slidus / Ir ydos, smurtas trukdo mums žygiuoti, – / Bet smurtui smurtas atkirtis tebus, / Prieš ydas jaunumėj išmokime kovoti!“ Kūryba padėjo išlikti lietuvių tautai. Taigi, kultūrinio gyvenimo puoselėjimas padėjo skleisti kultūrai, kuri išgelbėjo lietuviybę.

Aišku, kad kultūrinio gyvenimo svarba bendruomenei yra neabejotina. Be kūrybos išnyktų tautos, valstybės bei protėvių atminimas. Visa tai suvokė devyniolikto amžiaus pabaigos - dvidešimto amžiaus pradžios modernizmo epochos lietuvių rašytojos Šatrijos Raganos apysakos „Sename dvare“ pagrindinė veikėja Irutės mamatė Marija. Jos širdis plyšta, matant lėtą dvaro mirtį: sulenkėjusius giminaičius bei tinginiavimą. Nors bajorams nėra būtina mokėti kalbėti lietuviškai, tačiau mamatė, suprasdama gimtosios kalbos svarbą, moko savo vaikus lietuvių kalbos. Moteris prašė išsilavinusių panelių pradėti mokyti valstiečių vaikus, tačiau merginos nesutiko. Jų nuomone, tuos vaikus bus per sunku mokyti, jie labai neklusnūs ir kvaili. Mamatei buvo skaudu girdėti tokius panelių žodžius. Pati ji labai rūpinasi kultūriniu gyvenimu: skaito knygas, groja pianinu, daug dėmesio skiria savo vaikų švietimui, be to, rašo dienoraštį, kuriame išlieja savo vidinius jausmus bei išgyvenimus, nors jos vyrui Liudvikui tai atrodo laiko švaistymas. Kad ir kaip kartais sunku skirti tam laiko, Marija nepasiduoda ir deda visas įmanomas pastangas skleisti kultūrai dvare. Taigi, kultūra yra labai svarbi kiekvienam žmogui.

Apibendrinama galiu teigti, kad kultūra skleidžiasi per kūrybą ir tarnavimą bendruomenei. Kiekvienas žmogus, ką nors sukurdamas, prisideda prie kultūros sklaidos. Tokiu būdu jis tarnauja bendruomenei. Kurdami mes užtikriname, kad unikali lietuvių kultūra gyvuos dar daug šimtmečių.